

ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI, o.p.s.

Opletalova 41, 110 00 Praha 1 – Nové Město

NEOBSAHUJE TEXT NORMY

METODICKÉ POKYNY PRO AKREDITACI

Národního akreditačního orgánu České republiky

MPA 10 - 01 - 05

k aplikaci

**ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 Posuzování shody – Všeobecné požadavky
na způsobilost zkušebních a kalibračních
laboratoří
v akreditačním systému České republiky**

Tyto metodické pokyny (dále jen MPA) obsahují některá vysvětlení, interpretace a specifické požadavky, které souvisejí s akreditací laboratoří podle ČSN EN ISO/IEC 17025:2005.

Tyto MPA nesmí být dále rozšiřovány.

listopad 2005

PŘEDMLUVA

Kritéria a požadavky na činnost zkušebních a kalibračních laboratoří jsou obsaženy v mezinárodní normě ČSN EN ISO/IEC 17025:2005.

Tyto MPA jsou vytvořeny Českým institutem pro akreditaci, o.p.s. (dále jen ČIA) s cílem vysvětlit a interpretovat některá ustanovení normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 a stanovit některé specifické požadavky vyplývající buď z procesu akreditace (např. předpoklady pro zahájení procesu akreditace atd.), postavení akreditované laboratoře nebo z dohod o vzájemném uznávání výsledků činnosti akreditačních orgánů. V neposlední řadě tyto MPA uvádí odkazy na dokumenty s návody vydávané mezinárodními organizacemi, které sdružují akreditační orgány provádějící akreditaci laboratoří (EA, ILAC), nebo které vydal ČIA. Úplný přehled těchto dokumentů, včetně informací o jejich dostupnosti, je součástí MPA 00-02-... Předpisová základna akreditačního procesu, který je zájemcům k dispozici na internetové adrese: <http://www.cai.cz>.

V textu MPA je text normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 vytištěn standardním tiskem. Text tištěný kurzívou obsahuje výše zmíněné interpretace, návody, specifické požadavky a odkazy, o které bylo MPA ze strany ČIA doplněno.

K českému překladu normy je zapotřebí dodat, že:

- *termín „kvalita“ má dle ČSN EN ISO 9000:2002 stejný význam jako termín „jakost“,*
- *anglický termín „technical“ lze do českého jazyka přeložit jako „technický“, nebo „odborný“, v kontextu tohoto MPA je termín „technical“ chápán ve smyslu slova „odborný“.*

OBSAH

<i>PŘEDMLUVA</i>	1
OBSAH	2
1 PŘEDMĚT NORMY	3
2 NORMATIVNÍ ODKAZY	3
3 TERMÍNY A DEFINICE	3
4 POŽADAVKY NA MANAGEMENT	4
4.1 Organizace	4
4.2 Systém managementu	4
4.3 Řízení dokumentů	4
4.4 Přezkoumání poptávek, nabídek a smluv	4
4.5 Subdodávky zkoušek a kalibrací	4
4.6 Nakupování služeb a dodávek	4
4.7 Služba zákazníkovi	5
4.8 Stížnosti	5
4.9 Řízení neshodných prací při zkoušení a/nebo kalibraci	5
4.10 Zlepšování	5
4.11 Opatření k nápravě	5
4.12 Preventivní opatření	5
4.13 Řízení záznamů	5
4.14 Interní audity	5
4.15 Přezkoumání systému managementu	5
5 TECHNICKÉ POŽADAVKY	6
5.1 Všeobecně	6
5.2 Osoby pracující v laboratoři	6
5.3 Prostory a podmínky prostředí	6
5.4 Zkušební a kalibrační metody a validace metod	6
5.5 Zařízení	6
5.6 Návaznost měření	7
5.7 Vzorkování	7
5.8 Zacházení se zkušebními a kalibračními položkami	8
5.9 Zajišťování kvality výsledků zkoušek a kalibrací	8
5.10 Uvádění výsledků	8
<i>ZÁVAZKY VYPLÝVAJÍCÍ Z AKREDITACE</i>	10
<i>PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ</i>	10
Příloha A (informativní)	11
Příloha B (informativní)	11
Bibliografie	11

1 PŘEDMĚT NORMY

V souladu s ustanovením příslušných kritérií této normy je možné v oblasti zkoušení akreditovat také organizace provádějící pouze vzorkování nebo odběr vzorků (dále jen vzorkování) jako samostatnou službu pro zákazníky.

Zkušební laboratoř si může nechat akreditovat také ty postupy vzorkování, které se neváží k akreditovaným zkušebním postupům v rozsahu její akreditace.

Organizace provádějící vzorkování (dále jen subjekt) musí prokázat, plnění všech požadavků mezinárodní normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2005.

Pro tyto účely je termínem „zkoušení“ v textu této normy míněno vzorkování, termínem „zkušební metoda“ je v textu této normy míněna metoda odběru vzorku pro potřeby subjektů.

Rozsah vzorkování není omezen podle typu metod a typu vzorků.

POZNÁMKA Na základě tohoto článku musí organizace odpovědně zvážit, které požadavky normy lze vztahovat též na činnosti spojené se vzorkováním, protože norma v dalším textu může uvádět některé požadavky nebo interpretace v obecné rovině (například řízení podmínek prostředí, zajištění pořádku a úklidu, návaznost měření, účast v programech zkoušení způsobilosti atd.).

2 NORMATIVNÍ ODKAZY

3 TERMÍNY A DEFINICE

Vzhledem k akreditaci samotného vzorkování se pro jednoznačnost výkladu pojmů „odběr vzorků“ a „vzorkování“ uplatňují definice:

Odběr vzorku: *stanovený postup odběru vzorku dle požadavků příslušné specifikace (jednorázová činnost).*

Vzorkování: *činnosti vedoucí k odběru a odběr reprezentativního vzorku vhodného pro daný účel (plány, postupy pro opakované činnosti).*

4 POŽADAVKY NA MANAGEMENT

4.1 Organizace

ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 – zejména body b), c) a d) článku 4.1.5 této normy se vztahují též na tvorbu interpretací a odborných stanovisek.

4.2 Systém managementu

Vrcholovým vedením je míněno vrcholové vedení laboratoře.

Postupy laboratoře týkající se tvorby a poskytování prohlášení obsahujících odborná stanoviska a interpretace mají být dokumentovány v rámci dokumentace systému managementu, a to zejména tehdy, jedná-li se o poskytování interpretací a odborných stanovisek odpovědných pracovníků k případnému zpřesnění výsledků zkoušek (popř. i zkoušených vlastností zkušební položky), nebo dílčího hodnocení. Tato činnost předpokládá zpravidla zkušenosti a znalosti z oblasti výzkumu a vývoje, konstrukce, praktické aplikace a užití, provozu atd. V takových případech mají být stanoveny kvalifikační požadavky, základní meze rozsahu tvorby a poskytování těchto prohlášení, popř. je vhodné mít i případně k dispozici příklady konkrétních forem stanovisek nebo interpretací, které jsou běžně používány.

4.3 Řízení dokumentů

4.4 Přezkoumání poptávek, nabídek a smluv

Proces přezkoumání smlouvy má, kromě jiného, též zahrnovat potvrzení, že zákaznickovy potřeby a přání byly pochopeny s ohledem na jím požadovaná specifická prohlášení obsahující stanoviska a interpretace.

V případě ústního ujednání, mají být v laboratoři vedeny záznamy v rozsahu, který nahradí písemnou smlouvu.

4.5 Subdodávky zkoušek a kalibrací

Akreditovaná laboratoř může využívat jako subdodavatele zkoušek a kalibrací akreditované laboratoře, nebo mít vlastní systém posuzování způsobilosti těchto subdodavatelů (a také vést záznamy o posouzení jejich způsobilosti). Laboratoř musí umožnit posuzovatelům ČIA posoudit efektivitu tohoto systému při posuzování takovýchto subdodavatelů.

ČIA bude laboratořím vydávat osvědčení o akreditaci pouze v rozsahu činností, pro jejichž provádění jsou tyto laboratoře způsobilé, a které jsou v daném rozsahu schopny běžně poskytovat. Pokud existuje větší, právně identifikovatelná laboratoř poskytující tytéž služby ve více místně oddělených prostorách (popř. organizace těchto služeb probíhá z více lokálních center), pak rozsah akreditace takových laboratořích musí zahrnovat nejen veškeré zkušební a/nebo kalibrační postupy, které si laboratoř přeje mít akreditovány a jejichž způsobilost k zařazení do rozsahu akreditace byla řádně posouzena, ale též vazbu na místo, na kterém jsou poskytovány, popř. na místo, z něhož jsou jako služba organizovány. Jednotlivé organizační jednotky těchto laboratořích nesmějí jako akreditované poskytovat služby, které nemají uvedeny v rozsahu akreditace - přesněji nesmějí ani vyvolávat dojem, že by tyto služby splňovaly požadavky akreditace.

4.6 Nakupování služeb a dodávek

Subjekt provádějící samostatné vzorkování musí jako dodavatele služeb využívat akreditované laboratoře. Těmito službami jsou míněny zejména zajištění metrologické návaznosti měřidel, zkoušení předmětné látky, výrobku nebo materiálu zkušební laboratořích, informace důležité pro validaci, verifikaci, případně odhad nejistoty vzorkování.

Takový subjekt musí udržovat seznam dodavatelů, které pro zkoušky a další výše uvedené služby využívá, a záznamy dokladující jejich soulad s mezinárodní normou ČSN EN ISO/IEC 17025:2005.

4.7 Služba zákazníkovi

4.8 Stížnosti

4.9 Řízení neshodných prací při zkoušení a/nebo kalibraci

4.10 Zlepšování

4.11 Opatření k nápravě

4.12 Preventivní opatření

4.13 Řízení záznamů

4.14 Interní audity

Na provádění interních auditů je velice vhodné zainteresovat především pracovníky laboratoře, všude tam, kde je to možné. V rámci interních auditů je nutné využívat vertikální prověrky, všude tam, kde je to možné.

4.15 Přezkoumání systému managementu

5 TECHNICKÉ POŽADAVKY

5.1 Všeobecně

5.2 Osoby pracující v laboratoři

U kalibračních laboratoří nebo zkušebních laboratoří, které provádějí interní kalibrace svých měřidel, je jedním ze způsobů prokázání odborné způsobilosti pracovníka provádějícího kalibrace, jeho odpovídající osobní certifikát (např. certifikát vydaný akreditovaným certifikačním orgánem pro certifikaci personálu pro oblast příslušného oboru měření/kalibrace). Jiné průkazy způsobilosti posuzuje akreditační orgán individuálně.

Vedení laboratoře má být schopno prokázat, že pracovníci, které pověřilo k poskytování stanovisek a interpretací, jsou k tomu, v rámci přiděleného rozsahu činností, způsobilí. Mají být stanovena kritéria způsobilosti specifikující požadované kvalifikace, zkušenosti a znalosti, které jsou v souladu s návody uvedenými v Poznámce 1 a Poznámce 2 článku 5.2.1 ČSN EN ISO/IEC 17025:2005.

Vzorkování může provádět pouze kvalifikovaný pracovník, který rozumí celkovým souvislostem analýzy, případně i jiný pracovník pod vedením tohoto kvalifikovaného pracovníka.

U subjektů je jedním ze způsobů prokázání odborné způsobilosti pracovníka provádějícího vzorkování osobní certifikát (např. certifikát vydaný akreditovaným certifikačním orgánem pro certifikaci osob pro příslušnou oblast vzorkování). Jiné průkazy způsobilosti posuzuje akreditační orgán individuálně. Pokud se postupy odkazují na normy, legislativní předpisy nebo jiné dokumenty, mohou být požadavky na způsobilost pracovníka vymezeny rozsahem těchto dokumentů.

5.3 Prostory a podmínky prostředí

Pracovníci, kteří provádějí zkoušky mimo prostory laboratoře, by měli být pro svou činnost vybaveni nejen potřebným technickým zařízením, ale i odpovídající dokumentací.

5.4 Zkušební a kalibrační metody a validace metod

V případě, že laboratoř pro akreditovanou činnost použije interní postup, který je zpracován na základě znění zastaralé normy (technického předpisu), je povinen o této skutečnosti zákazníka informovat při přezkoumávání smlouvy.

Při validaci metody odběru vzorku subjekt (pokud provádí pouze odběry – neprovádí zkušební činnost) musí úzce spolupracovat v otázkách měření a zkoušení s akreditovanou zkušební laboratoří pro daný rozsah zkoušení.

Konkrétní návody týkající se požadavků na stanovení a uvádění nejistot měření jsou obsaženy v dokumentu EA 4/02 Expression of the Uncertainty of Measurement in Calibration (vhodné pro kalibrační laboratoře a přesná fyzikální měření) a v dokumentu EURACHEM/CITAC Guide, Quantifying the Uncertainty in Analytical Measurements, (2nd Edition, 2000 – vhodné pro laboratoře působící v oblasti chemické analýzy).

Při uvádění nejistot na protokolu o zkoušce, jehož součástí je akreditovaný odběr vzorku, by mělo být zřejmé, je-li nejistota odběru vzorku součástí rozšířené nejistoty měření uvedené na protokolu o zkoušce.

5.5 Zařízení

V případě, že laboratoř používá pro výpočty, vyhodnocení a zpracování dat a výsledků měření samostatná PC, je nutné vést evidenci těchto zařízení a veškeré informace týkající se softwarového vybavení, validace software, případných úprav, změn a následných verifikací.

5.6 Návaznost měření

V případě, že zkušební laboratoř provádí interní kalibrace svých měřidel, měla by plnit technické požadavky jako kalibrační laboratoř včetně pravidelné účasti na vhodném mezilaboratorním porovnávání.

MPA 30-02-... obsahují pravidla, která musí akreditované laboratoře dodržovat při zabezpečení metrologické návaznosti měřidel.

Základním prvkem zajištění návaznosti používaných měřidel je jejich kalibrace. Kalibrace je zahrnuta do souboru činností požadovaných k zajištění toho, aby daná položka měřícího zařízení byla v souladu s požadavky na zamýšlené použití (kromě kalibrace, lze zahrnout do těchto činností dále i jakékoli nutné justování nebo opravu a následnou rekalibraci, stejně jako opatřování měřícího zařízení štítkem). Výše zmíněný soubor činností je charakterizován pojmem „metrologická konfirmace“, který zavádí norma ČSN EN ISO 10012 „Systémy managementu měření – Požadavky na procesy měření a měřící vybavení“. Metrologická konfirmace (popř. systém metrologických konfirmací, v rámci něhož mají některé metrologické konfirmace charakter opakované činnosti v pravidelných intervalech) má za účel udržovat měřidlo v trvale validovaném stavu (dále kap. 5.4).

5.7 Vzorkování

Při odběru vzorků podle účelu jeho odběru, resp. podle požadavku zákazníka, se může lišit rozsah činností subjektu provádějícího vzorkování, způsob provádění odběru i tvorba příslušné dokumentace:

1. „odběr vzorku“ – subjekt provádějící samostatné vzorkování odebírá vzorek, kde za plánování odběru vzorku (navržení odběrového schématu, případně i způsob odběru) zodpovídá zákazník nebo zadavatel.
2. „vzorkování“ – subjekt provádějící samostatné vzorkování vytváří plán vzorkování za účelem odběru reprezentativního vzorku, zodpovídá i za výběr vzorku z hlediska reprezentativnosti. V odůvodněných případech (např. na žádost zákazníka) nemusí být plán vzorkování vytvořen s cílem odběru reprezentativního vzorku (cílený odběr). Tato skutečnost by měla být uvedena v protokolu o odběru vzorku.

Při navrhování strategie vzorkování je nutno porozumět problému odběru vzorků i následné analýzy, a podle toho navrhnout postup odběru vzorků. Strategie vzorkování závisí na povaze problému.

POZNÁMKA 1 Odběr vzorků zpravidla zahrnuje i jeho přepravu do zkušební laboratoře, případně jeho zpracování (redukci) na zkušební vzorek.

POZNÁMKA 2 Plán vzorkování může být také stanoven legislativním dokumentem, v normách nebo metodických pokynech.

Subjekt nebo laboratoř, pokud provádějí pouze vzorkování (neprovádějí následně zkušební činnost), musí mít jednoznačně stanovenou formu výstupních dokumentů – např. protokolů o odběru – včetně stanovení pracovníků, kteří budou mít podpisová práva k těmto dokumentům.

Subjekt nebo laboratoř, pokud provádějí pouze vzorkování (neprovádějí následně zkušební činnost), musí doložit veškerá jednání s příslušnou akreditovanou zkušební laboratoří v rozsahu potřebném pro ujednacení postupů odběru a manipulace se vzorkem a postupy pro správné provedení zkoušek.

Subjekt nebo laboratoř, pokud provádějí pouze vzorkování (neprovádějí následně zkušební činnost), by měly spolupracovat při analýze a výpočtu nejistot měření s příslušnou akreditovanou laboratoří, poskytnout jí veškeré potřebné informace a podklady pro odhad zdrojů nejistot měření.

5.8 Zacházení se zkušebními a kalibračními položkami

Subjekt musí mít postupy pro předání vzorků zkušební laboratoři, která bude provádět zkoušení předmětných vzorků, látek, výrobků, materiálů nebo předmětů.

Pokud subjekt předává vzorky do jiné akreditované laboratoře ke zkoušení, pak je třeba, aby pracovníkům laboratoře odpovědným za přebírání, popř. přepravu vzorků byl tím, kdo vzorkování provedl poskytnut postup vzorkování a informace týkající se uložení, skladování a přepravy vzorků, včetně informací o faktorech vzorkování, které ovlivňují výsledek zkoušky (viz též článek 5.10.3.2 normy).

POZNÁMKA Doporučuje se, aby spolupráce a komunikace mezi subjektem provádějícím vzorkování a zkušební laboratoří byla dostatečně vyjasněna a popsána, neboť má významný vliv na zabezpečení jakosti vzorkování.

5.9 Zajišťování jakosti výsledků zkoušek a kalibrací

Rozsah a požadavky na účast laboratoře v programech zkoušení způsobilosti jsou specifikovány v MPA 00-01-... (Příloha 5) a v MPA 30-03-....

5.10 Uvádění výsledků

V případě, že jsou na protokolu nebo kalibračním listu uváděny výsledky zkoušek/kalibrací zabezpečené subdodavatelským způsobem nebo výsledky zkoušek/kalibrací mimo rozsah akreditace laboratoře, pak je požadováno, aby tyto byly jednoznačně označené.

Protokol o odběru vzorku, který je předmětem akreditace, musí obsahovat alespoň následující informace, pokud subjekt nemá výjimečné důvody tak nečinit:

- a) název (např. „Protokol o odběru vzorku”);
- b) název a adresu subjektu provádějícího odběr vzorku;
- c) jednoznačnou identifikaci protokolu o odběru vzorku (např. pořadové číslo) a na každé stránce identifikaci, která zajistí, že stránka je rozlišitelná jako součást protokolu, a dále jasnou identifikaci konce protokolu;
- d) název a adresu zákazníka;
- e) datum a čas odběru vzorku (časový údaj či interval odběru vzorku);
- f) místo odběru, včetně jakýchkoli grafů, náčrtů nebo fotografií;
- g) jednoznačnou identifikaci látky, materiálu nebo výrobku, z nichž byl odebrán vzorek (včetně jména výrobce, původce, či majitele, označení modelu nebo typu a popřípadě sériových čísel, výrobní šarže aj.);
- h) popis a jednoznačnou identifikaci vzorku, včetně množství pokud je to vhodné;
- i) odkaz na použitý plán a postupy vzorkování;
- j) podrobnosti o všech podmínkách prostředí v průběhu odběru, které mohou ovlivnit interpretaci výsledků zkoušek;
- k) jméno (jména) osoby (osob) provádějící (provádějících) odběry;
- l) způsob předběžné úpravy vzorku, konzervace či stabilizace odebraného vzorku;
- m) výsledky zkoušek provedených v místě odběru vzorku nebo odkaz na ně;
- n) podmínky transportu vzorku z místa odběru vzorku do laboratoře, případně podmínky při předání vzorku;
- o) datum a čas předání vzorku do laboratoře, identifikace laboratoře;
- p) jméno (jména), funkci (funkce) a podpis (podpisy) nebo ekvivalentní identifikaci osoby (osob) potvrzující (potvrzujících) protokol o odběru, případně osoby (osob) přítomné (přítomných) při odběru, pokud je to vhodné;

- q) *jakoukoli normu nebo jinou specifikaci týkající se metody nebo postupu vzorkování, a odchylky, dodatky nebo výjimky od příslušné specifikace.*

Podmínky upravující zásady užívání loga ČIA, jím přidělovaných akreditačních značek a odkazů na akreditaci a kombinovaného loga a značky IAF MLA a ILAC MRA jsou specifikovány v MPA 00-04-....

Shoda s technickou specifikací je jednoznačně považována za prohlášení, které obsahuje interpretace nebo odborná stanoviska. Technickou specifikací se míní zpravidla odpovídající ustanovení norem, normativních dokumentů nebo jiných technických předpisů (záleží zpravidla na dohodě se zákazníkem), které obsahují limitní meze nebo parametry, v rámci nichž se mají výsledky zkoušení pohybovat. Shodu se specifikací je nutno vždy uvádět tím způsobem, že musí být uvedeny příslušné úrovně (limity, meze) hodnocených charakteristik, jednoznačné informace o původu technické specifikace, z níž byly tyto převzaty (např. jde-li o technické specifikace převzaté z normy, pak číslo normy, kapitolu a článek normy obsahující tyto technické specifikace) a jednoznačné konstatování o tom, zda výsledek zkoušky těmto jednotlivým úrovním (limitům, mezím) hodnocených charakteristik vyhovuje nebo nevyhovuje (např. ano/ne, vyhovuje/nevyhovuje). Při hodnocení shody je nutno vzít vždy v úvahu nejistoty měření (pokud přicházejí v úvahu – tj. pokud se nejedná o shodu výsledků, které mají kvalitativní charakter). Hodnoty nejistot měření musí být tomu odpovídajícím způsobem vždy s výsledky zkoušek uvedeny.

Celkovou shodu se specifikací na bázi množiny dílčích shod s příslušnými specifikacemi (např. shodu, která na základě vyhodnocení 20 dílčích zkoušek, jejichž výsledky jsou ve shodě s příslušnými dílčími technickými specifikacemi, znamená, že by bylo možno např. tvrdit, že zkoušená hračka je nezávadná) není laboratoř oprávněna ve zkušebním protokolu uvádět. V případě uvádění nejistoty měření je nutné v protokole o zkouškách uvést také charakter uvedené nejistoty měření viz 5.10.4.4.

Uvádění informací o hodnotách nejistot měření se v kalibračních listech řídí zásadami obsaženými v dokumentu EA 4/02. Základní pravidla týkající se využití nejistot v rámci shody se specifikací jsou dána v dokumentu ILAC-G8.

ČIA vyžaduje, aby pokud laboratoř nepřebírá v důsledku článku 4.5.3 ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 odpovědnost za práci provedenou subdodavatelem, bylo toto jednoznačně stanoveno ve zkušebním protokolu.

Zvláštní péče má být věnována výstupním dokumentům obsahujícím stanoviska a interpretace, které se odvolávají na výsledky ze zkoušek provedených subdodavatelem, popř. na údaje dodané dodavatelem položek zkoušení. Podklady k takovým výstupním dokumentům mají jasně identifikovat zdroje použitých informací, na základě kterých byly odborná stanoviska a interpretace zformulovány, a postup použitý laboratoří pro stanovení jejich platnosti.

ZÁVAZKY VYPLÝVAJÍCÍ Z AKREDITACE

Akreditované zkušební nebo kalibrační laboratoře se zavazují, že budou ve shodě s požadavky, které vycházejí z ČSN EN ISO/IEC 17011 a jsou uvedeny v MPA 00-01-... (Základní pravidla akreditačního procesu).

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Tyto MPA nabývají účinnosti dnem 1.12.2005.

K 30.6.2007 se ruší MPA 10-01-01 z 1.6.2001.

Ing. Jiří R ů ž i č k a

ředitel

Českého institutu pro akreditaci, o.p.s.

Příloha A (informativní)

Příloha B (informativní)

Bibliografie

Pro akreditované laboratoře jsou dále důležité veškeré odpovídající dokumenty mezinárodních organizací sdružujících akreditační orgány (EA a ILAC) a dále dokumenty odborných organizací (např. EURACHEM, CITAC, EUROLAB.), které byly výše zmíněnými organizacemi sdružujícími akreditační orgány uznány za důležité. Bližší informace o těchto dokumentech lze najít v MPA 00-02-..., na internetových stránkách ČIA a na stránkách výše uvedených organizací.